

Kje lahko poiščem dodatne informacije?

KH-32-11-673-SL-C

Kaj storiti, če neka organizacija že ima certifikat ISO 14001 ali če uporablja neuraden sistem okoljskega ravnanja

Skupni cilj tako Sistema Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo kot standarda ISO 14001 je zagotavljati dobro okoljsko ravnanje, a kljub temu prepogosto veljata za konkurenčna. Evropska komisija priznava, da lahko standard ISO 14001 predstavlja odskočno desko za Sistem Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS). Dejansko so zahteve glede sistemov okoljskega upravljanja, zapisane v standardu EN ISO 14001:2004, sestaven del sistema EMAS III.

Sprejetje standarda ISO 14001 kot elementa sistema za upravljanje EMAS bo organizacijam omogočilo, da brez nepotrebnega podvajanja dela napredujejo s standarda ISO 14001 na sistem EMAS. Uspešna pridobitev certifikata ISO 14001 pomeni, da so bili sprejeti najpomembnejši ukrepi za registracijo sistema EMAS. Dodatne zahteve so:

- **začetni okoljski pregled:** po sistemu EMAS je treba izvesti začetni okoljski pregled, da se ugotovijo okoljski vidiki organizacije. Kadar neka organizacija že ima sistem okoljskega ravnanja, ki je certificiran po standardu ISO 14001, ji ob uvajanju sistema EMAS ni treba izvajati uradnega okoljskega pregleda, če so okoljski vidiki iz Priloge I v celoti upoštevani v certificiranem sistemu okoljskega ravnanja;
- **potrdilo vlade o skladnosti z zakonodajo:** organizacija, registrirana v sistemu EMAS, mora dokazati popolno skladnost z okoljsko zakonodajo;
- **zavezanost nenehnemu izboljševanju okoljske učinkovitosti:** organizacija, ki se želi registrirati v sistemu EMAS, mora sprejeti zavezo o nenehnem izboljševanju svoje okoljske učinkovitosti. Okoljsko učinkovitost oceni okoljski preverjevalec;
- **sodelovanje zaposlenih in dostopnost za javnost:** organizacija, registrirana v sistemu EMAS, mora imeti odprt dialog s svojimi zaposlenimi in z zainteresiranimi strankami, kot so interesne skupine, lokalne oblasti in dobavitelji;
- **potrjena okoljska izjava:** organizacija mora predložiti javno izjavo o svoji okoljski učinkovitosti. V okoljski izjavi morajo biti zapisani dosežki glede na okoljske cilje in prihodnji ukrepi, ki jih je treba sprejeti za nenehno izboljševanje okoljske učinkovitosti organizacije.

Postopno napredovanje do odlične učinkovitosti – prehod z neuradnega sistema okoljskega ravnanja na sistem EMAS.

Poleg standarda ISO 14001 v Evropi obstajajo številni sistemi okoljskega ravnanja. Čeprav vsak sistem okoljskega ravnanja predstavlja primeren korak v smeri večje okoljske učinkovitosti, pa vključene organizacije pogosto napredujejo do meja takšnih sistemov in začetito potrebo po zahtevnejših in še ambicioznejših sistemih okoljskega ravnanja. Evropska komisija je izvedla študijo o načinih, kako lahko organizacije obstoječe sisteme okoljskega ravnanja preoblikujejo v sisteme EMAS, da se lahko nato v njih registrirajo, kar predstavlja bistveno merilo okoljskega ravnanja. Študija o napredovanju v sistem EMAS je na voljo na spletišču:

http://ec.europa.eu/environment/emas/documents/kit_en.htm.

Dodatne informacije so na voljo na spletni strani sistema EMAS:

<http://ec.europa.eu/environment/emas>.

V priročniku za mala in srednja podjetja na spletni strani http://ec.europa.eu/environment/emas/tools/sme_index_en.htm so na voljo praktična in preprosta navodila o tem, kako pripraviti mala in srednja podjetja na registracijo v sistemu EMAS.

S sistemom EMAS lahko javni organi vodijo okoljske dejavnosti na lokalni ravni. Ta priročnik na preprost način opisuje postopek uvedbe sistema EMAS:

http://ec.europa.eu/environment/emas/local/pdf/la_toolkit_commission_020204_en.pdf.

Vsaka država članica EU imenuje pristojni organ, odgovoren za registracijo podjetij in zagotavljanje informacij zainteresiranim strankam, vključno z informacijami o spodbudah, namenjenih podjetjem, ki so registrirana v sistemu EMAS. Kontaktni podatki, vključno s spletnimi stranmi pristojnega organa v vaši državi, so na voljo na spletišču EMAS:

http://ec.europa.eu/environment/emas/tools/contacts/countrymap_en.htm.

Sistem EU za okoljsko ravnanje in presojo

Izboljšanje vaše okoljske in poslovne učinkovitosti

http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

ISBN 978-92-79-19506-8

© Evropske skupnosti, 2011
Razmnoževanje je dovoljeno, če je vir naveden.

Tiskano na recikliranem papirju z ekološkim znakom EU za grafični papir (<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel>).

Evropski sistem za okoljsko ravnanje in presojo

Izboljšanje vaše okoljske in poslovne učinkovitosti

- > nenehno izboljševanje okoljske učinkovitosti
- > skladnost z okoljsko zakonodajo
- > preverjeni podatki za okoljsko poročanje
- > preprosto izvajanje

http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

Kaj je sistem EMAS?

Sistem za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS) je prostovoljni sistem EU, namenjen podjetjem in drugim organizacijam, ki se zavežejo, da bodo ocenjevala, upravljala in povečevala svojo okoljsko učinkovitost.

Organizacije se srečujejo z vse večjimi pričakovanji potrošnikov in trgov, zato lahko veliko pridobijo z zmanjšanjem vpliva svojih dejavnosti na okolje. Če je odlična okoljska učinkovitost nekoč veljala za zunanji strošek, pa v zadnjem času vse bolj postaja poslovna prednost. Ker je okoljskih vprašanj vse več in so vedno bolj zapletena, jih je treba obravnavati na nov način. Sistem EMAS omogoča sistematičen pristop.

Zadnja različica Uredbe EMAS, EMAS III, ki je začela veljati 11. januarja 2010, uvaja številne nove značilnosti, ki izboljšujejo uporabnost in verodostojnost tega sistema ter krepijo njegovo prepoznavnost in razširjenost.

Sistem EMAS je najverodostojnejši in najstabilnejši sistem okoljskega ravnanja na trgu, ki zahtevam mednarodnega standarda za sisteme okoljskega ravnanja EN ISO 14001:2004 (V nadaljnjem besedilu: ISO 14001) dodaja številne sestavine. Vrhunska kakovost sistema EMAS temelji na:

- strožjih zahtevah glede merjenja in ocenjevanja okoljske učinkovitosti na podlagi ciljev ter nenehnem izboljševanju te okoljske učinkovitosti,
- skladnosti z okoljsko zakonodajo, ki jo zagotavlja vladni nadzor,
- intenzivnem vključevanju zaposlenih,
- temeljnih okoljskih kazalcih, ki omogočajo večletno primerljivost znotraj organizacij in med njimi,
- zagotavljanju informacij splošni javnosti prek potrjenih okoljskih izjav, ter
- registraciji javnega organa na podlagi ocene, ki jo izvede akreditiran/odobren okoljski preverjevalec.

Namen sistema EMAS je pomagati organizacijam, da izboljšajo svojo okoljsko učinkovitost in obenem okrepijo svojo konkurenčnost, npr. prek učinkovitejše rabe virov.

Z registracijo v sistemu EMAS lahko organizacije vsem zainteresiranim stranem (strankam, zakonodajalcem in državljanom) dokažejo, da ocenjujejo, upravljajo in zmanjšujejo vpliv svojih dejavnosti na okolje. Logotip sistema EMAS se lahko uporablja kot tržni ali prodajni instrument za pospeševanje odlične okoljske učinkovitosti organizacije.

Kdo lahko sodeluje v sistemu EMAS?

Sistem EMAS je uporaben v vseh sektorjih in odprt za vse vrste organizacij v javnem in zasebnem sektorju, ki želijo izboljšati svojo okoljsko učinkovitost. Z uvedbo različice EMAS III lahko države članice v sistem EMAS registrirajo tudi organizacije zunaj EU (EMAS Global).

Enostavna metodologija sistema EMAS omogoča tudi uvedbo v mala in srednje velika podjetja, tudi če imajo omejena finančna sredstva in človeške vire ali malo internega strokovnega znanja. Zaradi revidiranih ciklov presoje je sistem še bolj uporaben za mala in srednje velika podjetja. Možnost enotne skupne registracije zmanjšuje upravna in finančna bremena za organizacije, ki imajo več lokacij. Sistem EMAS lahko lokalnim oblastem pomaga racionalizirati okoljske dejavnosti in zahteve, npr. v upravi, gradbeništvu, zdravstvu in izobraževanju.

Postopek uvedbe sistema EMAS

Organizacija mora za dostop do koriščenja ugodnosti registracije v sistemu EMAS izpolniti naslednje pogoje:

1. Izvedba okoljskega pregleda

Organizacija mora izvesti potrjen začetni okoljski pregled, v katerem se upoštevajo vsi okoljski vidiki dejavnosti, proizvodov in storitev organizacije, metode za njihovo ocenjevanje, pravi in regulativni okvir organizacije ter obstoječe prakse in postopki okoljskega ravnanja.

2. Sprejetje okoljske politike

Za registracijo v sistem EMAS mora organizacija sprejeti okoljsko politiko ter se zavezati, da bo spoštovala vso veljavno okoljske zakonodajo in si prizadevala za stalno izboljševanje svoje okoljske učinkovitosti.

3. Uvedba sistema okoljskega ravnanja

Na podlagi rezultatov okoljskega pregleda in okoljske politike oziroma ciljev je treba uvesti sistem okoljskega ravnanja. Namen tega sistema je uresničevati cilje okoljske politike organizacije, kot jo določi najvišje vodstvo. Sistem upravljanja mora opredeljevati odgovornosti, cilje, sredstva, operativne postopke, potrebe po usposabljanju ter nadzorne in komunikacijske sisteme.

4. Izvedba notranje okoljske revizije

Po uvedbi sistema okoljskega ravnanja je treba izvesti okoljsko revizijo. V tej reviziji je treba zlasti oceniti, ali je bil uveden sistem upravljanja in ali je skladen s politiko in programom organizacije. Prav tako je treba v okoljski reviziji preveriti, ali organizacija spoštuje ustrezne predpisane zahteve v zvezi z okoljem.

5. Priprava okoljske izjave

Organizacija mora predložiti javno izjavo o svoji okoljski učinkovitosti. V okoljski izjavi morajo biti zapisani dosežki glede na okoljske cilje in prihodnji ukrepi, ki jih je treba sprejeti za nenehno izboljševanje okoljske učinkovitosti organizacije.

6. Neodvisna ocena, ki jo opravi presojevalec sistema EMAS

Okoljski pregled, sistem okoljskega ravnanja, revizijski postopek in okoljsko izjavo organizacije mora preučiti in oceniti presojevalec sistema EMAS s pooblastilom pristojnega akreditacijskega organa ustrezne države članice.

7. Registracija pri pristojnem organu države članice

Potrjena izjava se predloži ustreznemu organu, pristojnemu za registracijo v sistem EMAS, in se tudi javno objavi.

8. Uporaba potrjene okoljske izjave

Okoljska izjava se lahko uporabi za sporočanje podatkov o učinkovitosti v trženju, pri vrednotenju verige preskrbe in pri javnih naročilih. Organizacija lahko informacije iz potrjene izjave uporabi pri trženju svojih dejavnosti z uporabo logotipa sistema EMAS, ocenjuje dobavitelje na podlagi zahtev sistema EMAS in da prednost tistim, ki so registrirani v sistemu EMAS.

Katere so prednosti sodelovanja v sistemu EMAS?

Organizacije lahko s sodelovanjem v sistemu EMAS pridobijo številne ugodnosti, na primer:

(I) Večja okoljska in finančna učinkovitost

- visoka kakovost okoljskega ravnanja,
- učinkovita uporaba virov in nižji stroški.

(II) Boljše obvladovanje tveganj in priložnosti

- zagotovilo popolne regulativne skladnosti z okoljsko zakonodajo,
- manjše možnosti za kazni, povezane z okoljsko zakonodajo,
- opustitev uporabe zakonskih določb,
- dostop do deregulacijskih spodbud.

(III) Večja verodostojnost, ugled in transparentnost

- neodvisno potrjene okoljske informacije,
- možnost uporabe logotipa sistema EMAS kot marketinškega orodja,
- več poslovnih priložnosti na trgih, kjer imajo okolju prijazni proizvodni postopki velik pomen,
- boljši odnosi s strankami, lokalno in širšo skupnostjo ter za konodajalci.

(IV) Večja motivacija zaposlenih in krepitev njihove vloge

- boljše delovno okolje,
- večja zavezanost zaposlenih podjetju,
- več možnosti za krepitev timskega duha.

Te točke skupaj zajemajo tri značilnosti sistema EMAS:

Učinkovitost – verodostojnost – preglednost.

Številne države članice so za organizacije, vključene v sistem EMAS, zagotovile finančne spodbude. Odvisno od tega, kje delujejo, so organizacije EMAS lahko upravičene do daljših obdobj med posameznimi inšpekcijskimi pregledi, nižjih stroškov za okoljska dovoljenja, hitrejšega postopka pridobitve dovoljenja in boljšega dostopa do financiranja. Za več informacij se obrnite na nacionalni pristojni organ v vaši državi članici.

<http://ec.europa.eu/environment/emas>